

מנהיגות בן־קר העברי

חזור לתוכן עניינים

מנהיגות בן־קר העברי

הורה ממטרה

מילים: יחיאל מוהר
לחן: משה וילנסקי

רן קלויח בצנור,
צנורות - עורקי הנגב,
זה דרכו של המזמור -
מן הכרזו אל הרגב
יעלו מימי תהום.
משאבא אומרת לחם!
נגב, נגב, מדה מיוס?
ממטרות עליך!
נגב, ממטרות עליך!

הורה ממטרה // מילים: יחיאל מוהר // לחן: משה וילנסקי

♩ = 138

1.

Am G Am Am G Em

רן קלויח בצנור, צנורות פרושו הרשת,
זה דרכו של המזמור - ונהיה סימן נאות:
מן הכרזו אל הרגב, בטפין נראית הקשת,
יעלו מימי תהום. ברית הפרח והניר,
משאבא אומרת לחם! ברית השקט והזמר,
נגב, נגב, מדה מיוס? ממטרה, שירך הוא שיר,
ממטרות עליך! עד אין-גמר.

2.

Em D Bm Em Am Am

רן קלויח בצנור, צנורות פרושו הרשת,
זה דרכו של המזמור - ונהיה סימן נאות:
מן הכרזו אל הרגב, בטפין נראית הקשת,
יעלו מימי תהום. ברית הפרח והניר,
משאבא אומרת לחם! ברית השקט והזמר,
נגב, נגב, מדה מיוס? ממטרה, שירך הוא שיר,
ממטרות עליך! עד אין-גמר.

1.

E7 Am Am Em7 Am Bm7

רן קלויח בצנור, צנורות פרושו הרשת,
זה דרכו של המזמור - ונהיה סימן נאות:
מן הכרזו אל הרגב, בטפין נראית הקשת,
יעלו מימי תהום. ברית הפרח והניר,
משאבא אומרת לחם! ברית השקט והזמר,
נגב, נגב, מדה מיוס? ממטרה, שירך הוא שיר,
ממטרות עליך! עד אין-גמר.

2.

Am Bm7

רן קלויח בצנור, צנורות פרושו הרשת,
זה דרכו של המזמור - ונהיה סימן נאות:
מן הכרזו אל הרגב, בטפין נראית הקשת,
יעלו מימי תהום. ברית הפרח והניר,
משאבא אומרת לחם! ברית השקט והזמר,
נגב, נגב, מדה מיוס? ממטרה, שירך הוא שיר,
ממטרות עליך! עד אין-גמר.

Em Em E E A7 Dm7 G7 C G7

רן קלויח בצנור, צנורות פרושו הרשת,
זה דרכו של המזמור - ונהיה סימן נאות:
מן הכרזו אל הרגב, בטפין נראית הקשת,
יעלו מימי תהום. ברית הפרח והניר,
משאבא אומרת לחם! ברית השקט והזמר,
נגב, נגב, מדה מיוס? ממטרה, שירך הוא שיר,
ממטרות עליך! עד אין-גמר.

C G C G Em Dm E E7

רן קלויח בצנור, צנורות פרושו הרשת,
זה דרכו של המזמור - ונהיה סימן נאות:
מן הכרזו אל הרגב, בטפין נראית הקשת,
יעלו מימי תהום. ברית הפרח והניר,
משאבא אומרת לחם! ברית השקט והזמר,
נגב, נגב, מדה מיוס? ממטרה, שירך הוא שיר,
ממטרות עליך! עד אין-גמר.

Am Em Dm Am Dm

רן קלויח בצנור, צנורות פרושו הרשת,
זה דרכו של המזמור - ונהיה סימן נאות:
מן הכרזו אל הרגב, בטפין נראית הקשת,
יעלו מימי תהום. ברית הפרח והניר,
משאבא אומרת לחם! ברית השקט והזמר,
נגב, נגב, מדה מיוס? ממטרה, שירך הוא שיר,
ממטרות עליך! עד אין-גמר.

C D Em C7 F G Am

רן קלויח בצנור, צנורות פרושו הרשת,
זה דרכו של המזמור - ונהיה סימן נאות:
מן הכרזו אל הרגב, בטפין נראית הקשת,
יעלו מימי תהום. ברית הפרח והניר,
משאבא אומרת לחם! ברית השקט והזמר,
נגב, נגב, מדה מיוס? ממטרה, שירך הוא שיר,
ממטרות עליך! עד אין-גמר.

סבי, סבי, ממטרה, הי!
סבי, סבי, ממטרה,
לפזר פניני אורה,
סבי והתיזי מיים!
עץ זריע בשדורה,
אדמה תתן פריה
באין גשם משמים,
גשם משמים.

סבי, סבי, ממטרה, הי!
סבי, סבי, ממטרה,
לפזר פניני אורה,
סבי והתיזי מיים!
עץ זריע בשדורה,
אדמה תתן פריה
באין גשם משמים,
גשם משמים.

פירושי מילים

רן - שר
קלויח - זרימה
רגב - פיסת אדמה
סבי - הסתובבי
זריע - יקרא בקול
נצוד - טופח ועובד
טפין - מעט
ניר - שדה חרוש
רנניה - שירי אותה
אין-גמר - אין סוף

אינני עומד על דוכן זה כדי להגן על הערכים המוסדיים
של העם היהודי... הם אינם זקוקים להגנה.

אנחנו יושבים במקום נוח לנו ובסופו על דבר הקלפים בידיו.

חיים הרצוג
נשיא בין השנים
1973 - 1978

יחיאל מוהר
(נולד ב- 1921)

משה וילנסקי
(נולד ב- 1910)

חזור לתוכן עניינים

נולד בגליציה המערבית. בגיל 17 עלה לארץ במסגרת "עליית הנוער" והגיע לכפר יהושע. מוהר החל לכתוב פזמונים למסיבות הקיבוץ דברת אליו עבר עם הכשרת "זרעים" מכפר יהושע. בשנות ה-50 הרבה לכתוב ללהקת הנח"ל, והחל לכתוב גם שירה. פרסם חמישה ספרי שירה העוסקים במהלך חייו בארץ. מוהר הרבה לשתף פעולה עם המלחין משה וילנסקי בשירים רבים.

נולד בפולין. למד באקדמיה למוזיקה של וורשה. עלה לארץ ישראל בשנת 1932 ובאותה תקופה החל לעבוד בתיאטרון הסאטירי "המטאטא" כפסנתרן ומלחין. בשנת 1944 עבד וילנסקי כמעבד וכמלחין קבוע בתיאטרון המוזיקלי "לי-לה-לו". הוא הלחין את השיר "כלניות" למילותיו של אלתרמן ואותו ביצעה הזמרת שושנה דמארי על בימת תיאטרון "לי-לה-לו", שיר שהפך ללהיט גדול ביישוב.

בשנות ה-50 החל וילנסקי להגיש תכניות זמר בקול ישראל ואז גם שיתף פעולה עם הפזמונאי יחיאל מוהר בשירים רבים שהפכו ללהיטים גדולים: "יא משלטי", "מול הר סיני" ועוד.

וילנסקי יצר יותר מאלף לחנים לטובי הפזמונאים והזמרים ואף זכה ב"פרס ישראל" בשנת 1983 בתחום הזמר העברי.

על השיר

השיר נכתב בשנות ה-50 ומתייחס ל"מוביל הארצי" - מערכת ענקית להובלת מים מהכינרת אל הנגב, שתוכננה ונבנתה באותה תקופה. בשנות ה-50 נקטה מדינת ישראל בצעדי חירום לניהול משק המים שלה והקמת "המוביל הארצי" היוותה את היהלום שבכתר. היה זה דוד בן גוריון שהחליט בשנת 1951 על הקמתו ובשנת 1952 החל התכנון המפורט שלו.

יחיאל מוהר כתב בשנת 1953 עבור להקת הנח"ל את השיר "הורה ממטרה" בלחנו של משה וילנסקי. המילה "הורה" אינה מוזכרת לכל אורכו של השיר, אך השיר נקרא כך בשל ריבוי ריקודי הורה של אותם ימים (הורה סחרחורת, הורה מדורה, הורה היאחזות ועוד).

על הלחן

כאמור יחיאל מוהר לא הזכיר כלל את המילה "הורה" לכל אורכו של השיר, למרות שמו. אך, בלחנו של וילנסקי לשיר, הוא מרבה להשתמש באותה סינקופה המאפיינת כל כך ריקודי הורה. הסינקופה מופיעה במקומות שונים ולא צפויים (במיוחד בפזמון) מה שיוצר תחושה מסחררת המאפיינת ריקודי הורה, כמו גם, שימוש במשפטים שאינם סימטריים בפזמון.

הלחן כולו "אומר ריקוד". במקצב שיצר וילנסקי ניתן "לשמוע" הוראות של מורה לריקוד: להחליף כיוון, לקפוץ להסתובב או לדלג. נוצרת גם תנועתיות רבה ודחיפה קדימה על ידי שימוש בסינקופה בפזמון, כבר בתיבה הראשונה "סובי סובי ממטרה" בניגוד להתחלה של הבית על פעמה ראשונה כבדה.

הצעה לפעילויות

פעילויות תוכן:

השיר נכתב בשנות ה-50 על ה"מוביל הארצי":

- מהו ה"מוביל הארצי"?
- למה תרמה הקמתו?
- איזה מנהיג החליט על הקמתו?
- נסו לתאר במילים את החיים בארץ לפני הקמתו של ה"מוביל הארצי" ולאחר הקמתו.

פעילויות במוזיקה

האזינו לשיר בביצועו של דודו זכאי:

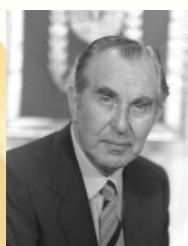
<http://www.youtube.com/watch?v=bUD69xbIHtU>

- האם הלחן והביצוע לשיר מעבירים את תוכנו? הסבירו כיצד.
- אונומטופיאה - חיקוי קולות הממטרה: "טש, טש, טש...", ניתן לחקות את קולות הממטרה בקול ובכלי.
- הכרת הסינקופה. הקשתה בכל פעם ששומעים אותה בשיר.
- הליכה חופשית במרחב החדר. בכל פעם ששומעים סינקופה משנים את כיוון ההליכה. בפזמון מסתובבים במעגל להמחשת סיבוב הממטרה.

האזינו לשיר בביצוע ה"גבעטרון":

<http://www.youtube.com/watch?v=6YQpnE96SjY>

- השוו בין הביצועים. מה משותף לשניהם ומה שונה?
- איזה מבין הביצועים מצא חן בעיניכם? התוכלו להסביר מדוע?

חיים הרצוג
נשיא בין השנים
1983 - 1993

ברגע זה ליבי עם העם היהודי באשר הוא עם אם זה בחופש או בעבדות.

אני עומד לפניכם כנציג על עם חזק ומאגאג
אנעאד בחיים אחרי כל תלאותיו.